

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R.P. Francisci Arias, Societatis Iesv Theologi, De Oratione
Mentali Et Mysteriorvm Vitae D.N. Iesv Christi &
benedictae Matris eius meditatione**

Arias, Francisco

Coloniae Agrippinae, 1616

Cap. II. Remotè eam iuuat quies & scrupulorum contemptus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48934)

De alijs quæ remotè ad orationem disponunt; quiete scilicet, & insigni aduersus scrupulos & vanos timores robore.

NECESSE quoque ad orationem mentalè debitè riteque peragendam, animum quietare, & aduersus scrupulos vanumque metum communire. Nam sicut orationem impediunt peccata & superfluxe de rebus temporalibus sollicitudines, ita, licet non vsque adeo, eandem turbant scrupuli & nimius metus. Vbi enim quis totus rebus exterioribus occupatur, vt sui immemor sit, scrupulos non sentit, vtpote qui interiorem attentionem requirunt. at vbi ad seipsum ingreditur, & internè se colligit, ea quæ salutis sunt, & intrinsecos animæ motus considerans, vti fieri solet, cùm ad orationem se mentalem applicat; tum demum scrupulos sentit, quamque in anima inquietem & turbationem causentur. Hunc igitur

IO FRANC. ARIAS CAP. II.
timorem, anxietatem, ac molestiam
vt quis fugiat, quæ scilicet natura-
liter fugit, quoddam orationis mé-
talis fastidium concipit, eamque
vel penitus deserit, aut non eo quo
oportet ritu pietateque peragit.
Quapropter vt ipse erga orationem
mentalem conseruetur affectus, &
propensio, quò scilicet libenter &
prout oportet, eidem vacet, animam
egregio aduersus scrupulos & ti-
mores inordinatos robore, quan-
tum per diuinam licuerit gratiam,
paret ac communiat necesse
est.

Vbi seruos suos Deus scrupulis
diuexat, hoc vnum, vt plurimum,
spectat, vt scilicet ex animo egregie
se se humiliet, se ipsos nempe dispi-
ciendo, sibi diffidendo, & omni se
creaturæ propter Deum subijcien-
do. Videns enim homo, re se exi-
gua, quæ si animum egregie commu-
nitum dispositumque aggressa fue-
rit, ipsum nõ turbabit, neu vel pun-
ctum à statu dimouebit, imò negli-
getur ac ridebitur, turbari & in-
quie-

DE ORAT. MENTALI. II

quietari, & illam magnum quid sibi videri, quasi ad æternam ipsum condemnationem pertraheret; statim perspicit, quàm omnes naturales ingenij & virtutis suæ facultates parui sint momenti, quamque Dei ope, in omni re bona tamen vel minima, indigeat: simulque videbit, à se solo aliud quam ignorantiam, infirmitatem, mortem culpæ æternamque perditionem non habere.

Hoc namque à se ipso habet, ut alio *In tracta-* declaratum loco. Ergo rei huius *tu de sui-* veritatem ad oculum ac re ipsa vi- *ipsum dis-* dens, se velut vilissimum quid con- *fidentia* temnit. Tum verò hoc vexatione in *cap. 6* tendit Deus, ut homo, viso quanto *seqq.* pere proximorum ope indigeat, à quibus doceri iuvari que in scrupulis, qui ipsum excruciant, & maximo in discrimine constituunt, possit, ipsos & amet & magni faciat, & caritatem vnionemque, cum vnoquoque conseruet.

Certum igitur Desi, homini iusto scrupulos immittendo, hoc vnū spectare, q̄ in omnibus, & nostrū bonū, & suam.

12 FRANC. ARIAS CAP. II.
& suam quærat gloriam. Aduersus
hos autem vnicum est remedium,
quamprimum, quod à nobis ipse ex-
igit, dare, ex animo nos humilian-
do, proximumque magni faciendo,
neminem vt despiciamus, & vnum-
quemque in veræ caritatis visceri-
bus amplectendo.

Certum autem est hoc nos hu-
militate adepturos remedium; ex
ignorâcia siquidem nascuntur scru-
puli, & tristitiam generant, humi-
libus porrò Deus promisit lumen,
& sapientiam, iuxta illud Salomo-
nis: *Vbi fuerit humilitas, ibi & sapien-*
tia. quin & iisdem veram consola-
tionem pollicitus est; vnde Aposto-
lus, *Qui consolatur humiles, consolatus est nos Deus.* Quasi diceret: Hæc
Dei conditio est, hic gloriosus illius
titulus, Humilium cōsolator. Cùm
igitur humilibus lucem, sapiētiam,
cōsolationemque suggerat, haud
dubium; quin is ipse & ignoran-
tiâ, à qua scrupuli, inquietudo, & in-
anis metus nascuntur, ablaturus sit.
Interim verò dum pia Dei manus
poten-

Prou. 11.

2. Cor. 7.

I. DE ORAT. MENTALI. 13

potenter illos animo non euellit, ne orationem ipsi impediât, damnumque afferant, utque mentis quietem consequatur, & insigne ex ipsis emolumentum trahat, in magistrum directoremque spirituales, prudentem aliquem piumque virum seruus Dei deligat, atque ei in omnibus quæ suggesserit, morem gerat, & credat. Augustinus cum doctrina ingenioque Ecclesie miraculum, & iuxta communem Doctorum sæculi sui opinionem, sapientia omnium facile foret princeps, iam inde ab vltima Africa discipulum suum Orosium ad Hieronymum in Bethlehem misit, qui in rebus illis dubijs consuleret; quin & humiliter confitebatur, Hieronymo se doctrinam cedere, ut his ipse testatur verbis: Etsi Episcopalis in Ecclesia dignitas præstet sacerdotali, maior tamen est Augustino, Hieronymus. *Quasi In Epist. ad Hiero.* diceret, Tametsi dignitate Hieronymo præcellam, quod ego Episcopus, & ipse non nisi presbyter sit, virtute tamen doctrinaque illo sum

14 FRANC. ARIAS CAP. II.

minor. Nec modò Hieronymo simili-
libus vt aliquid ab illis disceret, il-
lorumque de rebus propositis sen-
tentia acquiesceret, se subijciebat,
verum etiam cuique etiam minimo,
vt his ipse testatus est verbis: Licet
Episcopus adedò senex & prouectus
sim, paratus sum nihilominus vel à
puero vel quolibet collega meo, et-
iam vnius anni nouitio, quidquid
ignoro edoceri. Huius viri exem-
plo, is qui scrupulis angitur, & du-
bius est, si in ijsdem à Deo doceri &
illuminari velit, directoris sui spi-
ritualis iudicio acquiescat. Sanè si
sua ipse opinioni proprioque iudi-
cio mordicus non adhæserit, neu-
quæ placent, sibi dici voluerit, at ab
omni passione liber, pura solum ve-
ritatis audiendæ sequendæque in-
tentione ac desiderio auscultarit;
haud dubie à Deo edocebitur, vt iam
suprà alio dictum loco, & infrà la-
tius dicitur. Dei namque est ordina-
tio, vt in hoc vnus se subijciat alteri.
multis quoque declarauit exemplis,
quamuis aliquis in orationibus mi-

rum

*Epist ad
Auxentiū.*

*Tract de
imitatio-
ne BV. In
append. c.
11.*

DE ORAT. MENTALI. 15

rum in modum exurgat & efferue-
scat, ut etiam angelorum conspectu
dignus reddatur, quamuis sæpius
diuque ieiunet, & pœnitentiam in- *Sophron.*
signem subeat, hæc omnia, quò in *in prato*
dubijs plurimis edoceatur, minimè *sp. rit. c.*
sufficere, quando directorem ha- *199.*
bet spiritualementem, quem audiat; sed
in primis opus esse, huic ut se subij-
ciat ac pareat. Ita & in lege veteri
docet Deus dicens; *si difficile & am-* *Deut. 17.*
biguum apud te iudicium esse perspe-
xeris, venies ad sacerdotes Leuitici ge-
neris, & facies quodcumque dixerint
qui presunt loco quem elegerit Domi-
nus, sequerisq; sententiam illorum.
Hodie verò hæc ratio longè ma-
ioris est ponderis, ex quo Deus ho-
mo factus, humanam naturam ita
condecorauit, sacerdotibusque cla-
ues regni coelorum tradidit.

At quòd multi quidem suis in du-
bijs & scrupulis alios cõsulant, nul-
lum tamen leuamen, quietem, auxi-
liumque sentiant; hinc etiam, si post
spiritualis patris consilium scrupu-
lus aut timor non cesserit, aduersus
eun-

61 FRANC. ARIAS CAP. II.
eundem obnitantur scrupulum oportet, firmiter omnibus quæ ille suggererit credendo. Verbi gratia, dubitat aliquis, num præterita confiteri teneatur crimina, quòd eadem se confessum aliàs non recordetur. Directorè suum, quid hic facto opus consulit; non teneri respondet ille. Nondum verò scrupulo abeunte firmiter credat, nec confiteatur & liberè ad sacram Communionem accedat. Dubitat alius, num ob aliquã corporis imbecillitatem vesci illi licitum sit carnibus & solvere ieiunium. Hac super re Patrem spiritualem, prudentem, Dei què metuentem consulit. ait hic, ob instantem, quam & suis ipse oculis, & periti medici consilio sufficientem videt necessitatem, ad ieiunium non teneri. si nihilominus dubium & timor maneat, quod ille dixerit credat, soluat ieiunium, carne què vescatur. Etsi verò & tum hoc modo obediendo agendo què aliquem in corde remorsum senserit, aut metuat, num peccet, sibi què dam-

DE ORAT. MENTALI. 17

dānationem accersat; hanc æquo
animo poenam anxietatemque per-
ferat, à diuina illam immissam ma-
nu acceptando: Certum porrò est,
hoc illum pacto nec peccaturum,
nec dānationem incursum, at
purgatorij hoc illi futurum loco,
quò ab omni culpa & poena purga-
tior, diuino sistatur iudicio, citius-
que in coelum euolet. Nec his repu-
gnat hæc Doctorum doctrina, scili-
cet si quis dubitet, num quid pecca-
tum mortale sit nec ne, & antequam
dubitationem omnem exuat, ipsum
committat, mortale crimen com-
mittere: verbi gratia, si quis dubitet,
num hodie ieiunare teneatur, &
mox, nondum deposito dubio, ien-
taculum sumat, letale peccatum
committit, quòd manifesto se & e-
uidenti periculo exponat, quòdque
malit appetitui, quàm Ecclesiæ præ-
cepto satisfacere. Hoc inquam etsi
verum, non repugnat eis quæ dicta
sunt: quòd hæc doctrina, tum locum
habeat, quando quis verè dubitat,
tum quòd non interrogarit eum, qui
verita-

18 FRANC. ARIAS CAP. II.
veritatem declaret, tum quòd à se
ipso, ad veritatem indagandam, nec
scientiam, nec rationem habeat; at-
que ideò meritò culpandus est,
quòd dubitans, rem, non data prius
quam debebat operâ ad dubio e-
mergendum, nihilominus commi-
serit. Diximus autem hominem cùm
in dubijs & scrupulis suis consuluit
eum cui credere par est, vel etiam
non consuluit modò ipse doctus sit,
& sufficientes ad id dotes habeat,
vel alios viros pios sapientes &
prudentes illud de quo ipse dubitat,
sine vlllo peccati scrupulo viderit
facere, ac tum ratione & maturè iu-
dicat, nullum in eo de quo ipse du-
bitabat latere peccatum, & post hoc
iudicium vel opus se illi confor-
mat: hunc inquam dicimus, tametsi
inter operandum omnis eum non
deserat timor; vacillatio, & de scru-
pulo dubium, non peccare. hoc e-
nim non est contra conscientiam,
aut verum dubium, sed aduersus
scrupulos & falsa dubia operari,
quod sancti & docti omnes licitum
esse

DE ORAT. MENTALL. 19

esse afferunt. Ita conscientiam suam *Gerson. de*
quietet homo, quantum cum diuina *præparat.*
potuerit gratia, ne hæc ei tentatio *ad Missam*
tam eminens bonum ac verã conso- *con. 3.*
lationem, qualis est mentalis ora- *D. Anton.*
tio, penitus tollat, vel saltem impe- *p. 1. tit. 3.*
diat: ac caueat, ne illi persuadeat *c. 10 §. 10.*
hostis, quod se à scrupulorum diue-
xatione liberet, bene factum esse, o-
rationem mentalem deserere: ita
namque non sanabitur malum, sed
longè fiet deterius, damnum cre-
scet, & longius ipse à remedio abe-
rit. huius enim mali, vt & aliorum,
vnicum remedium est diuina gratia
& lux, quam non inueniet orationi
se subducendo, sed arctius eidem se
applicando, & in eadem perseue-
rando, iuxta illud psalmographi:

Accedite ad Dominum &
illuminamini.

Psalms. 33p

(?)

CA-